

» fælde, kan få et menneske ud gennem en blyant eller indfange en persons sjæl på denne måde? I år er det godt tyve år siden hun udstillede 12 portrætter på Frederiksborgmuseet. Siden da er der kommet et eller to portrætter til hvert år.

Håndværket og uddannelsen som grafiker var begyndelsen. På det indre plan er udgangspunktet, at hun overraskes, bevæges. Hun bruger meget tid sammen med dem, hun portrætterer og arbejder ikke efter fotografiske forlæg. Portrætkunst dømmes hårdt af publikum. Ligner det? Er hagen ikke for markant, ansigtet for aflangt eller næsen for stor? Den realistiske, naturtro gengivelse er ikke nødvendigvis malerens mål. Men man er altid forpligtet på sine evner. Pia Schutzmanns styrke er, ud over det psykologiske, hendes farver. Hendes palet har en poetisk kolorit, der er med til at få malerierne til at vibrere. Men stilheden og det kontemplative temperament er på spil i alle de genrer, hun behersker, hvor hverdagsrealismen blandes med det nonfigurative.

Oplevelsen af hendes kunst er rent kropslig. Det er et Schutzmannsk særkende at overføre en sanselig dimension til lærredet, så de portrætterede nærmest vibrerer foran ens blik. Dronningens gestik og plastiske håndbevægelser forplanter sig livagtigt ud i rummet omkring portrættet fra 2003, som til daglig hænger i London. Ligesom fotografen Rigmor Mydtskov fra 1991 får en forventning frem i beskueren, om at om lidt åbner hun munden, og man vil høre den karakteristiske stemme fremføre en markant one-liner. De to tegnede dronningeportrætter, dronning Ingrid fra 1982 og dronning Margrethe fra 2003 skaber et helt rum foran to meget bevidste kvinders bortvendte øjne.

Forny og bevarer

Portrætdelen af udstillingen viser et tværsnit af den del af samfundet, de fremtrædende personligheder, den elite som bliver portrætteret og fastholdt for eftertiden. Men samtidig præsenteres vi også for de anonyme, private skikkelser, som har fanget kunstnerens opmærksomhed. Hendes malerier vidner om den samtale, der er opstået mellem maler og maleri. For Pia Schutzmann er et portræt først og sidst et maleri. At det beretter om et menneske, er blot endnu en dimension. Hun er derfor én af de væsentligste fornyere af portrætgrenen der ved at drage den taktile abstrakte kunsts farver og teksturer ind i portrættet har givet dansk portrætkunst en ny dimension. Den halv-abstrakte forenkling af billedsproget og

Rigmor Mydtskov.

gengivelse af virkeligheden manifesterer sig suverænt både farve- og formmæssigt. Hendes værker har en musikalitet og er som symfonier, hun tilsyneladende kan variere og forny i det uendelige. Som hun skriver i kataloget: "Når vi alle er døde, og kun portrættet er tilbage, er det ene og alene den kunstneriske kvalitet, nysgerrigheden og ærligheden, der redder portrættet fra kosteskabet."

På vej ud af døren stopper jeg op og ser på hendes sangfugle i en stor volièr ved det solfyldte vindue. Kanariefluglene har hun portrætteret i en række farvelagte tegninger, både som fuldt udviklede fugle, men også som næbde småunger med kæmpeøjne og få dun på hovedet. Vi ser

begge på to tegninger, der ligger side ved side. På den ene ser vi en dominerende, patroniserende unge, der tårner sig op over det andet lille forsagte liv. På den anden har hun drejet 'dobbeltportrættet' en anelse mod venstre, og her ser de ud som et kærligt og gensidigt beskyttende par. 'Så lidt skal der til', siger Pia Schutzmann.

Publikum har - og bør benytte - muligheden for at møde Pia Schutzmann hele udstillingsperioden hver søndag mellem 13 og 15. Det er hendes eget ønske at møde sit publikum ansigt til ansigt.

**Nivaagaard Malerisamling
Pia Schutzmann. Gennem tid
frem til 28.maj.**